

U atmosferi tehnološkog optimizma, i medicina je imala oreol apsolutno pozitivne tehnologije. Otuda je povezivanje oblasti zdravlja sa ljudskim pravima imalo samo jedno osnovno usmerenje: ljudska su prava ugrožena ukoliko u slučaju bolesti ili nemoći ljudi nemaju mogućnost da dobiju potrebnu zdravstvenu negu i pomoć.

U tom smislu, ne samo u programskim tekstovima o zdravlju i ljudskim pravima, nego i u nizu međunarodnih i regionalnih dokumenata neprestano je naglašavana važnost prava na zdravstvenu, odnosno medicinsku zaštitu.

Osnovno i istovremeno jedino pravo pacijenta, dakle, bilo je da bude pacijent. Činjenica je da pacijenti više nisu objekti koji se leče i da ne prolaze pasivno kroz zdravstveni sistem, ali čini se porazno da je zdravstveni sistem celo vreme fokusiran isključivo na bolesti. Prava pacijenata su jedno od bitnih područja koje direktno interferira sa budućom poslovnom svakodnevicom, bez obzira u kojoj grani medicine se radi.

Etička komponenta odgovora na izlaženje pacijenata iz uloge koju su im nametali diskurs i praksa medicine pre svega je ishodila iz stavova, kao i konteksta, "Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima". Isto tako, oslanjala se i na druge dokumente, na "Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i fundamentalnim slobodama", kao i "Međunarodnu konvenciju o ekonomskim, kulturalnim i socijalnim pravima". Naravno, kao oslonac su bile korišćene i razne verzije deklaracija koje je donelo Svetsko medicinsko udruženje, posebno verzije Ženevske deklaracije koja se odnosila na medicinsku etiku, kao i verzije Helsinške deklaracije koja se odnosila na principe medicinskih istraživanja u koje su bili uključeni i pacijenti.

S obzirom da su ljudska prava već postajala globalni fenomen, i etički odgovor koji je promovisao prava pacijenta, budući važan segment ljudskih prava uopšte, manifestovao se i horizontalno i vertikalno, odnosno širio se i teritorijalno, kroz razne države, i strukturalno, odnosno kroz razne socijalne segmente institucionalne nivoe.

Kada je reč o međunarodnim dokumentima o pravima pacijenata, najpre treba pomenuti "Evropsku povelju o pravima pacijenata", predstavljenu u Briselu novembra 2002. godine. U ovoj Povelji koju je u najvećoj meri formulisala italijanska Građanska inicijativa (Cittadinanzattiva) nabraja se četrnaest posebnih prava pacijenta. To su: pravo na mere prevencije, pravo na pristupačnost, pravo na informaciju, pravo na

pristanak, pravo na slobodan izbor, pravo na privatnost i poverljivost, pravo na poštovanje pacijentovog vremena, pravo na pridržavanje odgovarajućih standarda, pravo na sigurnost, pravo na najsavremeniji tretman, pravo na izbegavanje nepotrebne patnje i bola, pravo na personalizovani tretman, pravo na žalbu i pravo na naknadu.

Među međunarodnim dokumentima posebno mesto ima i "Deklaracija o unapređenju prava pacijenata u Evropi", koju je usvojilo 36 evropskih zemalja, marta 1994. godine u Amsterdamu. Jedan od osnovnih ciljeva tog dokumenta bio je da zainteresovanim evropskim državama ponudi niz principa koji se tiču prava pacijenta, i koji bi mogli da budu korisni pri određivanju ili pri revidiranju relevantnih segmenata zdravstvene politike. Pored toga, kao još jedan od važnih ciljeva, u Deklaraciji se navodi i težnja da se pomogne pacijentima da u punoj meri osete dobrobit koju im može pružiti sistem zdravstvene zaštite, kao i da ublaže efekte bilo kojih problema sa kojima bi u tom sistemu mogli da se suoče.

Uz ovu evropsku Deklaraciju, potrebno je još pomenuti i "Konvenciju Saveta Evrope o ljudskim pravima i biomedicini" usaglašenu u Oviedu 1997. godine, čiji je osnovni stav da interesi i dobrobit ljudskog bića moraju da imaju prednost i u odnosu na interese društva, i u odnosu na interese nauke, a onda i "Povelju o pacijentu u bolnici", kao indikator dugogodišnje evropske orijentacije, jer je doneta još u vreme Evropske ekonomske zajednice, u Luksemburgu, maja 1979. godine.

Slični apeli i moralna uputstva donošeni su i na državnom nivou poput "Povelje pacijenta" u Velikoj Britaniji koja je usvojena i štampana u informativnom priručniku britanske nacionalne zdravstvene službe 1991. godine, s tim što je izmenjena 1995. godine, a onda revidirana 1998. godine, i koja sadrži deset prava, a poziva i na uspostavljanje nacionalnih i lokalnih standarda kako bi se unapredio kvalitet zdravstvene zaštite. Pored Velike Britanije povelje o pravima pacijenta donele su i Francuska 1974., uz bitnu reviziju 1994., San Marino 1989., Češka 1992., Španija 1994., Irska i Malezija 1995., Južna Afrika 1996., Portugalija 1997., Hong Kong, Nemačka i Poljska 1999., Slovačka 2000., Austrija, Nemačka i Kipar 2001., i Italija 2002. godine. Pored toga, veliki broj zdravstvenih ustanova, naročito u SAD, takođe ima svoja definisana uputstva o pravima pacijenata koji se kod njih leče, mada su nekad ta prava propisana i na nivou države, kao što je to u slučaju Njujorka.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com